

Нині алергія розглядається як складний системний розлад організму, до складу якого входять багато рівнів клітинної та гуморальної регуляції.

Мета дослідження — створення протиалергічного препарату для дітей перорального застосування.

Найбільш зручними пероральними лікарськими формами в педіатричній практиці є сиропи, проте їх кількість від зареєстрованих в Державному реєстрі препаратів становить менш 1 %; серед них на частку сиропів пртигістамінної дії припадає близько 14 % (Едем, Кетотифен, L-цет, Лоратадин та ін.). На вітчизняному фармацевтичному ринку відсутні сиропи вищевказаної дії з фітопрепаратами. До розроблення було запропоновано протигістамінний сироп, до складу якого входять речовина синтетичного походження — феніден та рослинні сухі екстракти календули, кульбаби та подорожнику. Така комбінація хімічної субстанції з рослинами природного походження дозволить знизити активну дозу фенідену у складі сиропу і, таким чином, запобігти можливості виникнення побічних дій. Як допоміжні речовини до складу сиропу було включено суміш сахарози (70 %) та лактози моногідрату (30 %), які підвищували його в'язкість, полегшуючи дозування. Технологія одержання сиропу з рослинними екстрактами та феніденом має свої особливості. Сироп на основі сахарози та лактози моногідрату готувався окремо; феніден та сухі рослинні екстракти попередньо розчиняли в частині нагрітої води, тому що в'язкі розчини заважають розчиненню екстрактів, а висока температура при варінні сиропу може впливати на хімічну структуру фенідену та БАР, що входять до складу екстракту. Подальші дослідження будуть спрямовані на вирішення питань агрегатної та мікробної стабільності сиропу та коригування його смаку.

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ КОМУНІКАТИВНОГО ПРОЦЕСУ В ДІАДІ «ПРОВІЗОР–СПОЖИВАЧ»

Світлична К. С.

*Національний фармацевтичний університет,
Харків, Україна*

Глобальні зміни, що сталися за останні десятиліття на фармацевтичному ринку України, які супроводжувалися зростанням кількості суб'єктів фармацевтичного ринку і збільшенням асортименту наданих ними товарів і послуг, призвели до необхідності придбання нових знань для виживання в умовах конкуренції. Великі аптечні мережі вже роблять ставку не на кількість нових точок продажів, а на якість роботи і максимальну орієнтацію на потреби споживача. Одним із головних елементів якісної роботи аптечного закладу є ефективний комунікативний процес між провізором і споживачем.

В аптеці комунікація і комунікативний процес — основа розвитку. Спілкування потрібне для реалізації лікарських препаратів, формування асортименту, вивчення потреб цільової аудиторії, своєчасного поповнення запасу лікарських засобів, ухвалення рішень про необхідність застосування

інноваційних методів розвитку, просування на більш високий рівень.

Метою проведеного дослідження стало виявлення бар'єрів спілкування, що виникають при реалізації товарів аптечного асортименту споживачеві. Задля цього використовувалися такі методи аналізу: оглядово-аналітичні, математико-статистичні, соціологічні. Як об'єкти вивчення розглядалися фармацевти і споживачі товарів аптечного асортименту.

Були виявлені та вивчені основні чинники, що надають конкурентні переваги аптечній організації, такі як місцерозташування аптеки, повнота асортименту, супутні товари, рівень сервісного обслуговування, фахівці та ін.

Досліджувалися і проводилась адаптація класифікацій типів покупців з урахуванням специфіки фармацевтичних організацій за віковим, статевим критеріями і характером поведінки. Були виділені основні бар'єри спілкування між фармацевтом і споживачем при придбанні товарів аптечного асортименту: мотиваційний, негативних емоцій, першого враження, некомпетентності, етичний.

Аналіз думки споживачів показав: 21 % вважає, що фармацевт приділяє їм мало уваги; 24 % упевнені в некомпетентності фахівця; 18 % зупиняють негативні емоції фармацевта.

Таким чином, 63 % споживачів зазначають складнощі у спілкуванні з фармацевтичним фахівцем при придбанні товару в аптеці, що говорить про наявність проблеми та її вплив на зниження обсягів продажів в аптечній організації.

Отже, до найбільш ефективних конкурентних переваг належать не лише місце розташування аптечної організації, а і наявність висококваліфікованих фахівців, гарне обслуговування при купівлі. Для подолання комунікативних бар'єрів, що виникають між споживачем і фармацевтом, необхідно враховувати тип споживача, вид бар'єру, приділяти більше уваги при підготовці фахівця, його компетентності, умінню вислухати споживача, володінню власними емоціями, дотриманню достовірності, конкретності та точності при спілкуванні.

ЕФІРНІ ОЛІЇ ЯК ПЕРСПЕКТИВНА СКЛADOVA ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ

Онищук В. О., Вишневська Л. І., Бисага Є. І.

*Національний фармацевтичний університет,
Харків, Україна*

Одними з ключових за перспективністю, маловживаними у виробництві та малодослідженими як фармакологічні субстанції, компонентами фітопрепаратів є ефірні олії. Наразі відомо майже 3000 видів рослин, що містять ефірні олії, але промислово значущі 150–200 видів найважливіших родів *Citrus Abies, Coriandrum, Juniperus, Rosa, Geranium*.

Особливість лікарських засобів з сировини рослинного походження в тому, що вони краще включаються в біохімічні процеси організму людини, аніж синтетичні, що є чужорідними для нього. Тому найпоширеніші захворювання, такі як метеоризм, біль у горлі (при ГРЗ, ларингітах, трахеїтах), нежить, поперілості, захворювання бронхів і легенів з порушенням утворення мокротиння доцільно лікувати фітопрепаратами з ефірними оліями у

вигляді моно- та комплексної терапії. Діапазон застосування даних лікарських засобів включає немовлят, дітей, молодь, населення старшого та середнього віку.

У народній медицині ефірні олії використовують в аромалампах, у вигляді інгаляцій, полоскань, компресів, масажу, ванн: вони надають антисептичного та зігрівального ефекту, стимулюють нервову діяльність. На фармацевтичному ринку існує близько 25 ефірних олій (анісова, лаванди, гвоздики, евкаліпта, фенхелю, кориандру, розмарину, шавлії, чебрецю), що включають у лікарські засоби. Найчастіше ефірні олії є допоміжними речовинами — коригенти смаку і запаху, а як діючі компоненти не так поширені, хоча мають широкий спектр фармакологічної активності.

Основною проблемою у добуванні ефірних олій та найбільш вживаної олії фенхелю є вдосконалення виробництва. Сучасні високоефективні методи (наприклад, екстракція вуглекислим газом) потребують значних фінансових вкладень у виробництво. Отже, дослідження ефірних олій потрібно для розширення асортименту лікарських форм з ефірними оліями (сиropи, капсули, таблетки) на ринку, вдосконалення і здешевлення методик їх добування.

ОГЛЯД ТА СУЧАСНА ТЕРАПІЯ РЕВМАТИЧНИХ ХВОРОБ

Постой В. В., Вишнеvsька Л. І.

*Національний фармацевтичний університет,
Харків, Україна*

Ревматичні хвороби (РХ) розглядаються у всьому світі як одна з найбільш розповсюджених патологій та значущих медичних і соціально-економічних проблем сучасного суспільства. Суттєво знижуючи якість життя, РХ призводять до значних витрат на охорону здоров'я і негативно впливають на національну економіку.

За даними відділу медичної статистики МОЗ, поширеність ревматоїдного артриту (РА) в абсолютних показниках становила у 2015 р. 116 492 хворих, а захворюваність — 6190.

Лікування РА має бути практично безперервним і комплексним. Його компонентами є: системна медикаментозна терапія, еферентні методи (плазмаферез, ентеросорбція), локальна терапія (внутрішньосуглобові ін'єкції пролонгованих ГКС, мазі і креми на основі нестероїдних протизапальних препаратів НПЗП, компреси на основі ДМСО), фізіотерапевтичні методи, ортопедичне лікування, фізична і медико-соціальна реабілітація, санаторно-курортне лікування. За останні роки найбільш суттєві зміни відбулися в підходах до системної медикаментозної терапії. Вона включає застосування 4 груп препаратів: НПЗП, препарати, що модифікують перебіг хвороби (базисні), ГКС і біологічні агенти. Використання сучасних базових протиревматичних препаратів (метотрексат, лефлуномід, інфліксимаб та ін.) дозволило досягти у багатьох пацієнтів зниження активності та в цілому покращити прогноз хвороби.

Причинами, за яких не може відбутися повного одужання пацієнтів з ревматоїдним артритом є: невідома етіологія, недостатньо вивчений пато-

генез, гетерогенність захворювання, труднощі ранньої діагностики, труднощі в оцінці ризику несприятливого прогнозу, відсутність універсального протизапального препарату.

ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЧНИХ ПАРАМЕТРІВ ФІТОКОМПОЗИЦІЙ З МЕТОЮ РОЗРОБКИ ГЕПАТОТРОПНОГО ЛІКАРСЬКОГО ЗАСОБУ

Ткачук О. Ю., Вишнеvsька Л. І.

*Національний фармацевтичний університет,
Харків, Україна*

Захворювання печінки є поширеними серед населення, насамперед середнього та старшого віку. Зважаючи на етіологію та симптоматику захворювань печінки, важливо, щоб засоби для їх лікування мали широкий спектр фармакологічної дії, а підхід до їх лікування був комплексним.

При розробці препарату для лікування захворювань печінки з метою досягнення оптимального фармакологічного ефекту, ми вважали за необхідне використання рослин, які володіють літотичною, гемостатичною, спазмолітичною, протизапальною, антибактеріальною дією. Дані, отримані в результаті попередніх фітохімічних досліджень, і з систематизованого літературного матеріалу показали перспективність створення на основі рослинної композиції моркви дикої плодів, ромашки квіток, кукурудзи стовпчиків з приймочками (1 : 1 : 1) фітопрепарату з потенційною гепатотропною дією.

При розробці нових екстракційних препаратів, коли використовується суміш рослинної сировини, особливо важливим є визначення технологічних параметрів фітокомпозиції. Встановлено, що втрата в масі при висушуванні фітокомпозиції становить $(8,94 \pm 0,27) \%$, питома густина — $(1,292 \pm 0,037) \text{ г/см}^3$, об'ємна густина — $(0,567 \pm 0,023) \text{ г/см}^3$, насипна маса — $(0,211 \pm 0,009) \text{ г/см}^3$, пористість сировини — 0,561, порізність — 0,627, вільний об'єм шару — 0,836.

Отже, при розробці технології нового фітопрепарату необхідно враховувати, що фітокомпозиція має досить низьке значення насипної маси, яке впливає на вибір обладнання для змішування та екстрагування. Пористість та порізність фітокомпозиції мають середні значення, тому потенційну пропускну здатність шару сировини можна вважати задовільною. Значення коефіцієнта поглинання екстрагенту сировиною було нами використано для проведення розрахунків при розробці технології препарату.

ВПЛИВ НОВОГО НЕЙРОПРОТЕКТОРА ACETYL-(D-LYS)-LYS-ARG-ARG-AMIDE (KK-1) НА МОРФОФУНКЦІОНАЛЬНИЙ СТАН ГОЛОВНОГО МОЗКУ ЩУРІВ ІЗ МОДЕЛЛЮ ХВОРОБИ АЛЬЦГЕЙМЕРА

Дейко Р. Д.

*Національний фармацевтичний університет,
Харків, Україна*

Наразі у світі налічується понад 27 млн осіб із хворобою Альцгеймера (ХА). До 2050 р. їх кіль-